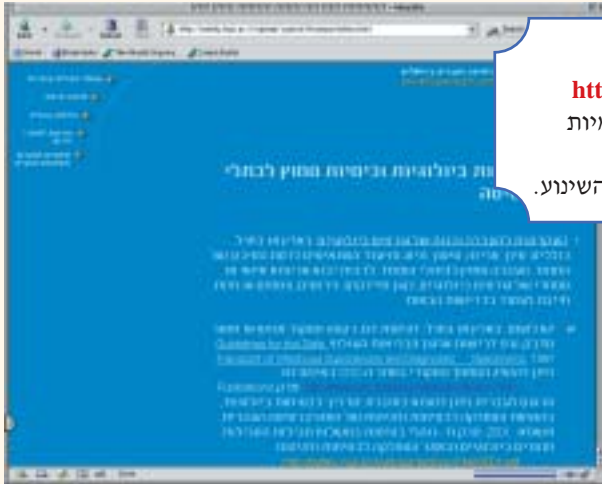


בטיחות בשינוע של חומרים מסוכנים

האתרים המומלצים כאן, עשויים לסייע לממונה על הבטיחות להכיר את העקרונות של שינוע חומרים מסוכנים ו/או בחו"ל.

שינוע ותעבורה עם חומרים מסוכנים (חומ"ס) דורש ידע רב והכרה של התקנות השונות העוסקות בנושא זה.

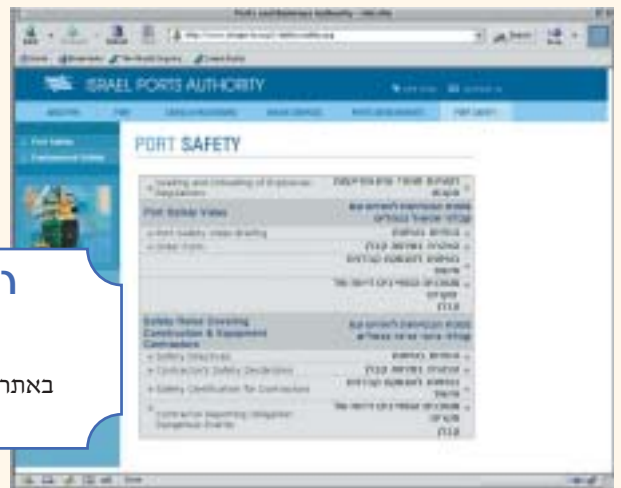


שינוע דגימות חומ"ס מחוץ לאוניברסיטה העברית

הכתובת: <http://safety.huji.ac.il/upload/special/transportation.html>

נוהל של האוניברסיטה העברית בירושלים לשינוע דגימות ביולוגיות וכימיות מחוץ לכותלי האוניברסיטה.

בנוהל יש קישוריות לאתרים בינלאומיים, המפרטים דרישות שונות לביצוע השינוע.



רשות הנמלים - תקנות לטעינת חומרי נפץ ופריקתם

הכתובת: <http://www.israports.org.il/safety/safety.asp>

אתר משנה של אתר רשות הנמלים העוסק בבטיחות. באתר יש קישוריות לפרק 13 של תקנות רשות הנמלים, המפרטת את התקנות לטעינת חומרי נפץ ופריקתם.

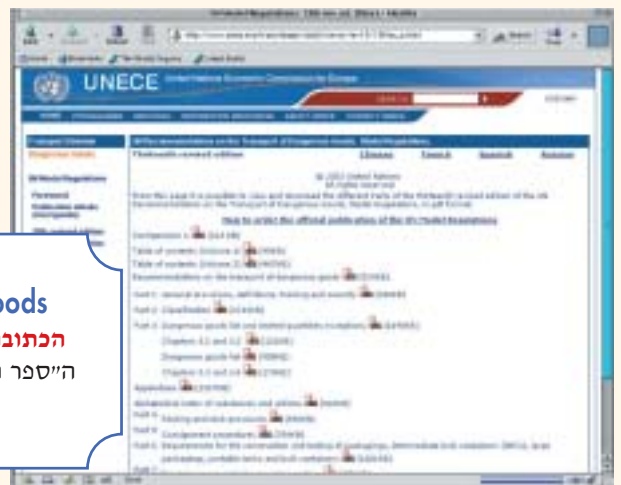


IATA - הארגון הבינלאומי לתובלה אווירית

הכתובת: http://www.iata.org/whatwedo/dangerous_goods

האתר האינטרנט של IATA - הארגון הבינלאומי לתובלה אווירית - ניתן למצוא אתר משנה מיוחד העוסק בתעבורה של חומ"ס.

בנוסף למאגר מידע עשיר - האתר מעדכן לגבי שינויים בתקנות IATA לשינוע חומ"ס.



ה"ספר הכתום" -

UN Recommendations on the Transport of Dangerous Goods

הכתובת: http://www.unece.org/trans/danger/publi/unrec/rev13/13files_e.html

ה"ספר הכתום", בהוצאת האו"ם, הוא המסמך הבינלאומי החשוב ביותר המגדיר פרמטרים שונים לשינוע חומ"ס.

באתר ניתן למצוא את המהדורה המעודכנת, האחרונה של הספר.

קורס נאמני ארגונומיה במפעל 'בייגל בייגל'

מדווחת: רבקה כוכבי

חברת 'בייגל בייגל' התעשרה ב-10 נאמני ארגונומיה חדרי מוטיבציה, אשר יוכלו להוות דוגמה, ללמד, להתריע ולשנות את תנאי העבודה לשיפור הבריאות והבטיחות בעבודה

בקורס ראשון מסוגו, שקיים המוסד לבטיחות ולגיהות בניהולו המקצועי של **מר צביקה כץ** מחבי 'ארגוטיים', הוכשרו במפעל 'בייגל בייגל' 10 "נאמני ארגונומיה". בעקבות שינויים ארגוניים שנערכים במפעל, ובעטיו של שוק אשר ידע ימים טובים יותר הובילה הנהלת 'בייגל בייגל' יוזמה חדשה ומקורית - "עם הפנים לעובד" - שהיא צעד אשר כמעט שלא

היה לו תקדים בארץ. קיומו של הקורס הוא שלב נוסף ברצף היעדים שעניינם קידום הבטיחות והבריאות במפעל. המשתתפים בקורס - נשים וגברים שנבחרו בקפידה הודות לכישוריהם האישיים - מייצגים את האוכלוסייה הרבגונית במפעל.

מטרת הארגונומיה, הרואה באדם חלק מהמערכת, היא ליצור סביבו תנאים פיזיולוגיים ופסיכולוגיים נאותים, לשיפור תחושת הנוחות בעבודה, לשמירה על בטיחותו, על בריאות גופו ולשיפור יעילות עבודתו. הקורס בן היומיים כלל הרצאות, תרגולים מעשיים לחימום ולשחרור השרירים, טיפולים פארה-רפואיים

באמבטיות פרפין (המיועדות לטיפול בבעיות שלד-שריר של כפות הידיים כתוצאה מעבודות חוזרות ונישנות) ועוד.

בין הנושאים שנלמדו: עקרונות הנדסת האנוש ויישומם בשטח; עקרונות תורת מדידת אברי גופו של האדם (אנתרופומטריה); מחלות שלד-שריר ומחלות תעסוקתיות; סיכונים ארגונומיים בסביבה התעשייתית והמשרדית; נשיאה וטילטול נכונים של משאות; הכנת סקר מייגעים ארגונומיים (JSA) ותוכנית התערבות ושינוי תחנת העבודה באופן ארגונומי ועוד. בסיומו של הקורס הגישו המשתתפים עבודת גמר למדריכי המוסד לבטיחות ולגיהות.



פורום בטיחות באזור התעשייה 'ציפורית'

מדווח: כרמי להיאני

ישיבה ראשונה של פורום בטיחות אזורי התקיימה בתאריך 18.10.04 באזור התעשייה 'ציפורית'. הקמת הפורום היא פרי יוזמתם של מדריך המוסד לבטיחות ולגיהות מר **כרמי להיאני** וממונה הבטיחות של מפעל פניציה מר **עוזי פניש**, שגם אירח את הפורום בישיבתו הראשונה. השתתפו 12 ממונים על הבטיחות ממפעלים שונים באזור התעשייה 'ציפורית'; מר **סמי סעדי** מנהל סניף חיפה והצפון במוסד לבטיחות ולגיהות; מר **וליד מנסור** מפקח עבודה אזורי; ומר **צבי זידוך** סמנכ"ל מפעל 'פניציה', שפתח את הישיבה בדברי ברכה.

בדיון נבדקו נושאים לשיתוף פעולה בין הממונים באזור, כמו החלפת מידע, סיוור משותפים במפעלים השונים ב'ציפורית', ביצוע הדרכות משותפות לכמה מפעלים באזור התעשייה ועוד. נבחנו דרכים לגיבוש דרכי פעילות לפורום.



השתתפו בכינוס: שלום מלכה, ממונה בטיחות במפעל 'התכוף' • נתן אנגל ממונה בטיחות ומנהל תחזוקה ב'מלתא' • דב בר-אור, מנהל ייצור וממונה בטיחות - ב'פלרז' • רותי גרימברג, ממונה על הבטיחות ב'אדנים תעשיות עץ' • עוזי פניש, ממונה בטיחות ב'פניציה' • אלי גן, מול ההר פרויקטים' - בודקים מוסמכים וייצור עגורנים • אלכס פינקלשטיין, מהנדס מפעל ואחראי על הבטיחות במפעל המתכת 'כרמל' • סליאן קרדוש, מנכ"ל 'קרדוש נצרת' • אלברט באלול, ממונה בטיחות ממפעל 'פרסונה' • מתי רחמני, ממונה בטיחות מפעל 'המלט' חנון תורן, ממונה בטיחות ב'כרומגן' • עזמי זריקאת, ממונה בטיחות בכפר נוא • סמי סעדי, מנהל סניף חיפה והצפון של המוסד לבטיחות ולגיהות • צבי זידוך, סמנכ"ל 'פניציה' • וליד מנסור, מפקח עבודה, משרד התמ"ת • להיאני כרמי, מדריך בטיחות, המוסד לבטיחות ולגיהות

פורומים גם באזורי תעשייה נוספים, לקידום הבטיחות בעבודה באזור הצפון.

פגישה נוספת של הפורום נקבעה ל-16.11.04 ב'פניציה'.

נבחר צוות מצומצם כוועדת היגוי, לתיאום הפעילות ולקידום החלטות הפורום ויישומן: גבי **רותי גרימברג**, ממונה על הבטיחות במפעל 'אדנים'; מר **עוזי פניש**, ממונה הבטיחות במפעל

תביעות נגד ממונים על בטיחות וגיהות תעסוקתית והשלכותיהן

6. הימנעות מפנייה ליעוץ. כאשר הממונה איננו פונה ליעוץ בזמן, אלא רק לאחר הגשת כתב אישום.
7. זחיית היבטי הגנה עצמית. הממונה עסוק בניהול האירוע, טיפול בנפגעים וסקירת הנוזקים, ואינו חושב על הדרכים להגן על עצמו מפני תביעות.
8. הממונה הופך לנחקר ללא הכנה מוקדמת. בתאונות חמורות, הממונה על הבטיחות, העוסק בעצמו בחקירת האירוע, הופך לפתע - תוך כדי התהליך - לנחקר, ע"י רשויות החוק, עוד לפני שהספיק להתכונן.
9. מעמדו הסטטוטורי של ממונה הבטיחות. ממונה הבטיחות הוא - על פי הדין - תפקיד סטטוטורי, ולכן הפרה של סעיף כלשהו מבין תפקידיו היא למעשה הפרת חוק, אשר ניתן להעמיד בגינה לדין על הפרת חובה חקוקה.
10. תחומי בטיחות שונים שאינם כלולים בתקנות. ממונה הבטיחות עלול לעמוד לדין בתחומים שאינם נכללים ברשימת תפקידי ממונה הבטיחות, על פי תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו - 1996, גם כאשר הוא איננו אמור להיות מומחה בהם ולא הוכשר לטפל בהם (לדוגמה: תחבורה, בטיחות מיתקני משחק, נושאי איכות הסביבה ועוד).

1. הממונה על הבטיחות = בטיחות. התייחסות אל ממונה הבטיחות כאל מומחה וכאחראי הראשי לנושא הבטיחות, מעצם העובדה שבשמו של התפקיד מופיעה המילה "בטיחות".
2. תלות במעביד. ממונה הבטיחות עלול להיקלע לבעיה בעת חקירת אירוע עקב התלות שיש לו במעביד. בחקירת תאונה חמורה הוא יתקשה להציג מחדלים וליקויים של המעביד, אם מתוך נאמנות ואם עקב הצורך להמשיך בעבודה במקום גם לאחר האירוע.
3. הגנה עצמית מול תלות במעביד. הממונה נמצא כלוא בין התלות במעביד לבין הצורך להגן על עצמו מפני אישומים אישיים. קורה שהממונה איננו מודע בכלל לניגוד האינטרסים הזה, עד אשר מאוחר מדי.
4. היעדר מיומנות בחקירת תאונות. לפעמים חסר חומר חיוני וקריטי הנחוץ לחקירת המתנהלות עקב האירוע, ואין אפשרות להשלימו. ממונה בטיחות אשר יתקשה להכיר בעובדה שאיננו מומחה בחקירות משפטיות, ויתעקש להתיימר להיחשב כמומחה, עלול לשלם על כך.
5. היעדר ניסיון בחקירות משטרה.

- עו"ד קאופמן מחלק את נושא התביעות ל-2 פרקי זמן נפרדים מבחינת פעילותו של הממונה על הבטיחות:
- לפני האירוע - כולל כל סוגי פעולות המניעה, ההתראה, ההדרכה וכו';
 - לאחר האירוע - כולל את מעורבותו של הממונה בחקירות השונות: החקירה שהוא מבצע, כאשר הוא נחקר ע"י גורמים נוספים, וכן בחקירת המשטרה, בחקירה של אגף הפיקוח ועוד.
- רוב הממונים על הבטיחות עלולים להיכשל בלשונם בשלבי החקירות הללו, ובמיוחד כשהם נחקרים ע"י גורמי החוק. כל ניסוח ו/או מילה שלא במקומה גורעים לעתים, ולעתים אף עלולים להיות שגויים. הפגיעות הזאת של הממונים מקורה בגישה לא מספיק מקצועית (ולעתים אף חוסר ידע מוחלט) בענייני חוק וחקירות משטרתיות, במצבים אשר עלולים להוביל לתביעות נגד אותו אדם, וכמובן שגם המתח, הבלבול והחרדות הנלווים לחקירות כאלה.
- 10 גורמים אשר עלולים להגביר את הסיכוי שממונה על הבטיחות יעמוד בפני תביעה, בעקבות תאונות עבודה חמורות, הם:

לא קלים כאלה בניה - לדעתה של אטלס - על גיבוי של ההנהלה; שיתוף פעולה נרחב במידרג הניהול ולרוחבו, בקרת בטיחות ולוונטית ואמון הדדי בין הגורמים השונים. במסגרת הכנס התקיימה, כמקובל, האסיפה הכללית השנתית של הארגון.

הבטיחות בחברה העוסקת בפיתוח חומרים ותהליכים, כאשר נתוני המוצא להתמודדות כוללים: מאפייני סיכונים שקשה להעריך אותם כמותית; אוכלוסיית חוקרים המאופיינת כאינדיבידואליסטית; לוי"קצר להשלמת הפיתוח והבאה למימוש. הצלחה בניהול בטיחות בתנאים

הרצאתו של מר מו"י בוטון עסקה במיתאם החיובי שבין בטיחות לבין איכות, עפ"י מחקר שנערך לפני מספר שנים בחברת 'AVX' ישראלית (הנושא פורסם בעבר ב'בטיחות' - בטאון המוסד לבטיחות ולגיהות, גליון 285).

המהנדסת חיה אטלס הרצתה על דרכי ניהול

החלטות האסיפה הכללית 14.12.2004

- סעיף חדש: **צירוף עמיתים לארגון.** (א) אדם, אשר אינו ממונה על בטיחות והוא בעל עניין בבטיחות, יוכל להצטרף לעמותה כעמית.
- (ב) עמית יהיה חבר שלא מן המניין, יהנה מן הזכויות המוענקות לחברי העמותה, למעט הזכות לבחור ולהיבחר למוסדותיה.
- בעד: 248.** מתנגדים: 2.
- סעיף חדש: **הנחות לחברות.** ההנהלה רשאית לקבוע הנחות בתשלום דמי חבר לחברות שתצרפנה מספר ממונים לארגון.
- בעד: 250.**
- סעיף חדש: **משך כהונה של חברי הנהלה.** משך כהונתם של חברי הנהלה: חבר הנהלה יוכל לכהן לכל היותר שתי קדנציות ברציפות. ניתן יהיה לשוב ולהציג מועמדות מחדש לאחר הפסקה של קדנציה אחת.
- בעד: 250.**
- (רשימת התיקונים המלאה מתפרסמת באתר הארגון - www.memunim.org.il).
- סיכמה: **חיה אטלס - יו"ר**

- מתקדמים בעולם. הדיור האלקטרוני עשוי לחסוך בהוצאות ויאפשר דיור כללי, יעיל, מדויק ומהיר.
- הצבעת האסיפה לאישור הצעות ההנהלה לתיקונים בתקנון העמותה.
- כחבר בעמותה יוכל להתקבל כל אדם אשר הוסמך (במקום: בעל כשירות) כממונה על בטיחות ע"י מפקח עבודה ראשי (מפע"ר), לעסוק בבטיחות ובגיהות בעבודה.
- בעד: 246.** נגד: 4.
- כחבר ייחשב כל אדם שהוסמך (במקום: בעל כשירות) כממונה על בטיחות ע"י מפקח עבודה ראשי (מפע"ר), לעסוק בבטיחות ובגיהות בעבודה.
- בעד: 246.** נגד: 4.
- כחבר גימלאי בעמותה יוכל להתקבל כל אדם אשר הוסמך כממונה על בטיחות ע"י מפקח עבודה ראשי (מפע"ר) לעסוק בבטיחות ובגיהות בעבודה, ואשר הגיע לגיל פרישה (במקום: מלאו 65 או לה 60 שנה), כדין, ואינו מועסק או עובד עפ"י הצהרתו.
- בעד: 250.**

- האסיפה השנתית של ארגון הממונים על הבטיחות בעבודה בישראל, נערכה במסגרת הכנס הארצי בהשתתפות 250 חברים**
- סיכום הנושאים שהועלו באסיפה:
- אושרו, כנדרש: מינוי רואי חשבון לעמותה ודו"ח כספי לשנת 2003.
 - הוצג תקציב לשנת 2005.
 - מר ז. בלסנהיים,** יו"ר ועדת ביקורת הציג את דו"ח הוועדה. הדו"ח כלל:
 1. השתתפות חברי ההנהלה בישיבות;
 2. סיכום פעילותם של בעלי התפקידים הנבחרים, כולל ועדות פנימיות וחיצוניות לארגון;
 3. סיכום פעילות הרכבים האזוריים.
 - הודעה על שינוי פרסונלי בהנהלה:
 - מר **מ. אריאב** פרש. את מקומו תפס מר **מ. סובק**.
 - תודה למר אריאב על תרומתו; ברכות ואיחולי הצלחה ופעילות פוריה - למר סובק.
 - דיוור אלקטרוני. החל מינואר 2005, יישלח המידע ממשד הארגון אל ציבור הממונים באמצעות דואר אלקטרוני. בנוסף לדיוור האלקטרוני - כל ההודעות לחברים תפורסמה גם באתר האינטרנט של הארגון, כנהוג בארגונים

ארגון הממונים על הבטיחות והגיהות בישראל

הכנס הארצי השנתי של הממונים על הבטיחות בעבודה

הכנס השנתי של ארגון הממונים על הבטיחות בעבודה בישראל, לשנת 2004, נערך בהשתתפות כ-300 ממונים וממונות מכל רחבי הארץ

מאת: אלכס אפשטיין



מנחם שורץ מנהל המוסד לבטיחות ולגיהות



עו"ד יהודה קאופמן, היועץ המשפטי של ארגון הממונים



חנה שר, יו"ר האיגוד הישראלי לאיכות

השופטת הראשית בבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב - הגב' עליה פוגל בנושא: בטיחות וגיהות בפסיקה ובחקיקה בישראל.

עו"ד יהודה קאופמן (היועץ המשפטי של ארגון הממונים על הבטיחות) הציג בהרצאתו, שחולקה ל-2 מושבים, את מישנתו בנושא העומד במרכז סדר היום של ממוני הבטיחות: "תביעות נגד ממונים על בטיחות וגיהות תעסוקתיות והשלכותיהן".

ההרצאה התמקדה בבטיחות בעבודה עומדת ממונה הבטיחות לאחר אירוע בטיחות במפעל - כאשר עולה חשש שהבדיקה והחקירה עלולות להוביל לתביעה משפטית כנגדו.



מפקח העבודה הארצי הפורש, אינג' פטר מגנוס מקבל את מגן ההוקרה מטעם ארגון הממונים על הבטיחות מידי חיה אטלס, יו"ר הארגון



כבוד השופטת הראשית בבית הדין האזורי לעבודה בת"א, הגב' עליה פוגל

היצרן/היבואן; 1996 - דרישות בנושא השכלתם של הממונים על הבטיחות; 1998 - גיליונות בטיחות לחומרים כימיים; 2000 - תקן ניהול בטיחות - ת"י 18001; 2001 - אימוץ תקנים בנוגע למכירת ציוד ומכונות.

יו"ר האיגוד הישראלי לאיכות, **הגב' חנה שר**, בירכה על שיתוף הפעולה בין 2 הארגונים שיובילו יחדיו את המשק הישראלי למצוינות.

מנהל המוסד לבטיחות ולגיהות, **המהנדס מנחם שורץ**, בירך על הגידול בהיקף כוח האדם המקצועי ועל העמקת הטיפול בניהול הבטיחות והגיהות במפעלים.

במסגרת ההרצאות המקצועיות נשמעה הרצאתה המקיפה והמעמיקה של כבוד

הכנס השנתי, שהתקיים ב-14.12.2004 במלון 'דן-פנורמה' בתל אביב, כלל הרצאות מקצועיות ותערוכה מקצועית שנערכה במקום.

את הכנס פתחה המהנדסת חיה אטלס, יו"ר הארגון, אשר ציינה - לאחר דברי הברכה - את התפתחות הקשרים שנוצרו בין ארגון הממונים לארגונים מקצועיים אחרים: האיגוד הישראלי לאיכות והאיגוד הישראלי לרפואה תעסוקתית, ואת תקוותה להאצה המקווה של תהליך עדכון "תקנות הממונים" הנמצא בטיפולו של אגף הפיקוח כבר מספר שנים. בהזדמנות חגיגית זו נפרדנו בברכה מאינג' פטר מגנוס, מפקח העבודה הראשי - מידידי המובהקים של ארגון הממונים - הפרש לגימלאות, וברכנו את סגניתו, **מהנדסת ורדה אדוארדס** אשר תחליף אותה החל מיוני 2005. מגן ההוקרה מיוחד הוענק לפטר למוכרת.

בראשית דבריו לבאי הכינוס ולציבור הממונים, העוסקים במקצוע הבטיחות, ולפני מילות הוקרה ופרידה, בחר **פטר מגנוס** להציג בפנינו סקירה היסטורית על התפתחות מקצועות הבטיחות והגיהות בעבודה במדינת ישראל, המתבטא בגידול מרשים במספר ממוני הבטיחות בארץ: מ-390 ממונים על בטיחות ומפקחי עבודה בשנת 1974 ל-2780 בשנת 2004; ובמספר התקנות הנוגעות לבטיחות ולגיהות בעבודה: בשנים הראשונות - עד שנת 1974 - היו 17 תקנות בנושאי ארגון הפיקוח על העבודה ונושאי בטיחות ו-9 תקנות בנושאי גיהות בתעסוקה. וכיום - בסוף שנת 2004 - מדובר ב-43 תקנות בנושאי ארגון הפיקוח על העבודה ונושאי בטיחות ו-30 תקנות בנושאי גיהות תעסוקתית.

בנוסף לחוק ארגון הפיקוח על העבודה משנת 1954 ופקודת הבטיחות בעבודה מ-1970 - חוקי היסוד בתחומי הבטיחות והגיהות בעבודה בארץ - הדגיש מר מגנוס, מספר אבני דרך בהתפתחות הטיפול המוסדי והחקיקה הרלוונטית: 1983 - ניטור סביבתי ומעבדות מוסמכות; 1984 - מסירת מידע בנושאי בטיחות וגיהות לעובדים וטיפול בתוכניות בטיחות מפעליות; 1988 - מכונות חקלאיות - אחריות